

Státní rostlinolékařská správa

Sídlo organizace: Těšnov 17, 117 05 Praha 1
Korespondenční adresa: Ztracená 1099/10, 161 00 Praha 6

Havlíčkův Brod 3. 4. 2013
čj. SRS 019014/2013

Oblastní odbor SRS
Smetanovo nám. 279
580 01 Havlíčkův Brod

Zpráva č. 2 oblastního odboru HAVLÍČKŮV BROD o výskytu škodlivých organismů a poruch za období od 18.3.–31.3.2013

1. Počasí

Počasí ve sledovaném období navázalo svým charakterem na předešlé dny. I nadále docházelo ke střídání několikadenních úseků chladných s ještě chladnějšími. Více než polovina dnů vykazovala průměrnou teplotu pod nulou. Nejnižší teploty byly zaznamenány 24. 3. a klesaly i výrazně pod -10°C . Největší mráz byl naměřen v okrese Náchod, kde teploměr ukázal -18°C .

Naopak nejvyšší denní teplota dosahovala téměř 10°C a byla naměřena 20 .3. - tento den byl nejteplejší v celé sledované oblasti. V ostatních dnech se maxima pohybovala pouze slabě nad nulou, anebo ji ani nepřekročila. Srážkově bylo toto období slabě nad dlouholetým průměrem a většina srážek byla ve sněhové formě. Ve vyšších polohách dosahovala sněhová pokrývka i více než 20 cm a zůstávala ležet i několik dnů. Bílý byl i úplný závěr sledovaného období. V nižších polohách docházelo i při krátkodobém oteplení a vyjasnění k rychlému odtávání.

2. Výskyt škodlivých organismů a poruch

Vzhledem k průběhu počasí nedošlo ke změnám stavu porostů ozimých plodin. Pokud bylo možno provádět sledování, nebyly hlášeny nárůsty výskytů chorob a zaznamenán nebyl ani žádný rozvoj živočišných škůdců. Posouzení škod způsobených střídáním teplot a poměrně silných mrazů bude možno provést až po zahájení vegetace. Téměř na všech plochách již proběhlo přihnojení, ale panují obavy z odplavení části živin mimo ornici. Ostatní jarní práce nebyly prakticky ještě zahájeny.

OBILNINY

U porostů ozimých obilnin došlo k poškození některých ploch větrnou erozí – prořídnutí porostů. Plochy ozimých ječmenů jsou většinou povadlé, světlé až zažloutlé. Podobný je i stav porostů ozimých pšenic. Většina pozemků je zamokřených, pouze v teplejších oblastech okresů Hradec Králové a Pardubice bylo v ojedinělých případech zahájeno setí jařin (ječmen jarní a hrách).

PŠENICE OZIMÁ (RF 12–25 BBCH)

(fáze 2. listu: 2. list rozvinutý - pátá odnož viditelná)

V okresech Pardubice /lokalita Přelouč 7.3./ a Ústí nad Orlicí /lokalita Brteč/ byly pozorovány přetrvávající pouze slabé výskyty **padlí pšenice (*Blumeria graminis*)**.

Hodnocení napadení rostlin se provádí v době objevení posledního listu (fáze 37 BBCH) prohlídkou 20 rostlin při úhlopříčném průchodu porostem. Z každé rostliny se vybere vždy jedna průměrně vzrostlá, plodná odnož. Z odnoží ve vzorku se odebere 3. list shora. Vypočte se procento napadených listů na jejichž čepeli je jedna nebo více kupek padlí.

Fungicidní ochranu je třeba usměrnit podle vývoje počasí. Ošetřuje se zpravidla od fáze objevení se posledního listu BBCH 37 do BBCH 51 (metání). Zásahy se provádí zároveň proti celému komplexu listových chorob. Při rozhodování o konkrétním termínu ošetření je vhodné zohlednit rovněž předpokládaný počet ošetření. S cílem oddálit vznik rezistence je nutné střídát fungicidy s odlišným mechanismem působení.

Žádné další změny ve výskytech chorob a škůdců nebyly v porostech ozimých pšenic zaznamenány.

JEČMEN OZIMÝ (RF 15–27 BBCH)

(fáze 5. listu: 5. list rozvinutý - sedmá odnož viditelná)

Ani v porostech ječmene ozimého nebyly zjištěny podstatné změny ve výskytu chorob a škůdců.

OLEJNINY

ŘEPKA OZIMÁ (RF 15–19 BBCH)

(5. pravý list vyvinutý - 6 až 9 a více listů vyvinuto)

V nainstalovaných Mörickeho miskách nebyly zatím zjištěny výskyty **krytonosce čtyřzubého (Ceutorhynchus pallidactylus)** a **krytonosce řepkového (Ceutorhynchus napi)**.

Pozorování imag krytonosce čtyřzubého se provádí dvakrát týdně ve 2 Mörickeho miskách nebo na 2 žlutých lepových deskách od dosažení maximální teploty 6 °C do zjištění maxima náletu. Optické lapáky se umístí na protilehlé strany, nejméně 10 m od jeho okraje směrem do porostu. Mörickeho misky se naplní do ¾ vodou, pro snížení povrchového napětí se kápne do každé misky saponátový prostředek. Proti zamrznutí se může přidat lžice kuchyňské soli.

U krytonosce čtyřzubého (Ceutorhynchus pallidactylus) se ošetření provede při průměrném výskytu 5 a více brouků na 1 misku za 1 den, u krytonosce řepkového (Ceutorhynchus napi) při průměrném výskytu 3 a více brouků na 1 misku za 1 den.

V okrese Rychnov nad Kněžnou /lokalita Dobré 20 .3./ byl pozorován střední výskyt **hraboše polního (Microtus arvalis)**.

Pozorování hrabošů se provádí v porostech ozimů o výměře větší než 5 ha na počátku a na konci vegetace.

Zjišťují se počty užívaných nor (nory s čerstvými výhrabky nebo pobytovými stopami) v přepočtu na 1 ha, a to na základě 4 průchodů o šířce 2,5 m a délce 100 m, resp. cca 140 kroků (celkem 4 x 250 m² = 1000 m²) a vynásobením 10x.

Ošetření na jaře se provede při dosažení nebo překročení prahu škodlivosti, tj. pokud se zjistí více než 50 užívaných východů z nor na 1 ha.

Tyto pozemky byly následně navštěvovány **prasetem divokým (Sus scrofa)** a škody způsobené rytím dosahují odhadem asi 5% z celkové plochy.

OKRASNÉ DŘEVINY

Z okresu Chrudim /lokalita Tisovec/ byl hlášen již druhý opad vajíček **mšice makové (Aphis fabae)** na brslenech způsobený mrazem.

Za oblastní odbor zpracoval: Ing. Jiří Jůzl